

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE Historický ústav FF UHK

Autor/ka práce: Michaela Čečková

Studovaný program a ročník: Specializace v pedagogice, Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání; Historie se zaměřením na vzdělávání

Název práce: Žena nevinná i marnivá. Vnímání ženské sexuality v závěru dlouhého 19. století

Vedoucí práce: doc. PhDr. Veronika Středová, Ph.D.

Oponent práce: prof. PhDr. Dana Musilová, CSc.

Bakalářská práce se zaměřuje na různé aspekty ženské sexuality koncem dlouhého 19. století, respektive v rozmezí let 1890–1914. Chronologické vymezení není nijak zdůvodněno, není ani blíže specifikováno, proč je počátečním mezníkem práce právě rok 1890. Text obsahuje kromě obligátního úvodu a závěru čtyři věcně členěné kapitoly. V úvodu postrádám podrobnější zhodnocení literatury a pramenů a nastínění metodologie. Autorka pracovala s řadou publikací, není ale zřejmé jak. Navíc opomenula naprosto zásadní práce autorského kolektivu Milena Lenderová – Daniela Tinková – Vladan Hanulík, *Tělo mezi medicínou a disciplínou* (Praha 2014) a *Dějiny těla – prameny, koncepty, historiografie* (Červený Kostelec 2013, které by jí poskytly jednak základní a nepostradatelné informace ke zkoumanému tématu a jednak metodologické vodítko. Podobné nedostatky vykazuje práce s prameny. Autorka zvolila jako klíčový pramen texty anarchistických básníků a spisovatelů, opět bez zdůvodnění, proč tak učinila. Prameny navíc slouží jako ilustrativní materiál, nikoliv jako východisko analýz či interpretací. Rovněž volba časopisů jako dalšího pramene není nijak zdůvodněna.

První kapitola s názvem *Žena konce dlouhého 19. století* je pojatá jako úvod do zkoumané problematiky. Autorka nejdříve zmiňuje, jak současní autoři definují sexualitu; bylo by ovšem vhodnější poohlédnout se po dobových definicích. Následně na základě studia vybrané literatury popisuje postavení ženy v dané době. Studium literatury však vykazuje zásadní mezery, není zřejmé, proč autorka zvolila právě tyto publikace a další opomenula. Dějiny žen v dlouhém 19. století se těší již delší dobu značné oblibě badatelské veřejnosti, čemuž odpovídá i kvantita odborné produkce.

Následující dvě kapitoly, tedy druhá a třetí, mají zavádějící názvy nekorespondující s jejich obsahem. Pojem „nevinná žena“ může mít nejrůznější konotace a je při nejmenším sporné používat jej například pro manželku, jak to autorka činí. I tato žena může být „marnivá“, nikoliv pouze prostitutky, jak se snaží čtenáři podsunout v názvu třetí kapitoly. Kdyby autorka pečlivě studovala literaturu, nepochybně by se dočetla, že řada dobových autorek a autorů považovala marnivost za jednu z typických ženských vlastností. Tomuto pojmovému zmatku odpovídá obsah textu. Autorka tu „odběhne“ k Druhému pohlaví Simone de Beauvoir, tu k eugenice, tu k Neumannovi, aniž je zřejmé, proč tak činí a co tím chce vyjádřit.

Čtvrtá kapitola s názvem Žena toužící, smyslná, krásná využívá primárně citací z děl vybraných anarchistických básníků, přičemž by rozhodně bylo užitečnější využít dobový tisk, různé propedeutické příručky a poznatky dobové psychiatrie (zcela nepochopitelně je pominutý např. Sigmund Freud). A pokud by autorka trvala na citaci z krásné literatury, pak vřele doporučuji humoristický román Ignáta Herrmanna Otec Kondelík a ženich Vejvara, v jehož závěru si spisovatel tropí posměch z obsahu lekce sexuální výchovy, kterou matka Kondelíková uděluje dceři Pepičce nad manželskou postelí v bytě budoucích novomanželů.

Předkládaná bakalářská práce obsahuje četné nedostatky spočívající v heuristice, analýze a interpretaci literatury a pramenů a v nevhodném užívání pojmů. Po formální stránce vyhovuje požadavkům kladeným na kvalifikační práce. Doporučuji ji k obhajobě.

V Berlíně 29. května 2022

Dana Musilová, v. r.